

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö VM008:00/2013
Työ- ja elinkeinoministeriö kirje TEM/1979/00.06.01/2013

Lausunto Kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuurista ja alustavasta toteutussuunnitelmasta

Valtiovarainministeriön Julkisen hallinnon ICT-toiminto on pyytänyt VTT:n lausuntoa Kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuurista sekä sen alustavasta toteutussuunnitelmasta. Valtiovarainministeriö on asettanut Kansallisen palveluväylän suunnitteluhankkeen, jossa on valmisteltu Kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuuri sekä sen alustava toteutussuunnitelma. Lausuntopyyntömateriaalit koostuvat:

1. Kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuuri kuvauksesta
2. Palveluväylä – kokonaisarkkitehtuuritaulukoista
3. Kansallinen palveluväylä – toteutussuunnitelmasta.

VTT:n tieto- ja viestintäteknologioiden asiantuntijoista koostunut asiantuntijaryhmä on tutustunut lausuntopyyntömateriaaliin.

Asiantuntijaryhmä esittää lausuntonaan seuraava:

Vastaavanlaisten palveluväylien hyödyllisyys julkisessa palvelutuotannossa on todettu useitten kaupallisten ja julkisten toimijoiden taholta. Nykyisellään vastaavan kaltaisia väyliä on toteutettu virastojen sisäisinä projekteina virastojen ja liitännäisten tahojen omaan käyttöön Suomessakin. Ongelmana on ollut siilomaisuus, joka on vaikeuttanut organisaatorajojen ylittävien palveluprosessien kehittämistä. Yksi viimeisimpiä rohkaisevia kansainvälisiä esimerkkejä väylän ulottamisesta kansallisen tason palveluväyläksi on saatu Virosta.

Kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuuri on rajauksiltaan toteutuskelpoinen mutta vaatii tarkempaa toteutussuunnittelua sekä teknologiariippumattomalla, että teknologiaspesifisellä tasolla. Kansallisen palveluväylän hyötyjen toteutuminen täysimääräisesti kuitenkin edellyttää liitännäisen lainsäädännön muutosta siten, että julkishallinnon toimijat voitaisiin mahdollisesti sitouttaa palveluväylän käyttöönottoon vaihteittain tietojärjestelmä uudistusten myötä.

Kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuurissa kuvataan kaksi päätason arkkitehtuurivaihtoehtoa, joita ovat keskitetty ja hajautettu malli. Viitearkkitehtuurin kuvaus pohjautuu vahvasti hajautettuun malliin, joka on jo koeteltu perusmalli, sitä kuitenkin edelleen kehittäen, monipuolistaen ja sovittaen kotimaisiin olosuhteisiin. Viitearkkitehtuurin hajautettu malli pohjautuu tietoliikenneväylään, liityntäpalvelimiin ja tunnistettuihin väylän keskitettyihin ydinpalveluihin. VTT:n tieto- ja viestintäteknologioiden asiantuntijaryhmä näkee, että hajautetun mallin hyötyjen lisäksi on tunnistettava mahdolliset riskit sekä vaarat ja suunniteltava ja arvioitava korjaus- ja vastatoimenpiteet. Lisäksi hyötypalvelujen tuotannon perusohjeistukseen ja teknologisiin valintoihin on painotettava riittävästi väylän joustavuuden sekä ajanmukaisuuden ylläpitämiseksi.

Toteutussuunnitelma kuvaa väylän keskeisimpien kehityskohteiden toteuttamissuunnitelmia, mahdollistaen varsinaisen suunnittelutyön käynnistämisen. VTT:n tieto- ja viestintäteknologioiden asiantuntijaryhmä painottaa työpanoksen oikeaa mitoittamista sekä erityisesti tarvetta puolueettomalle tekniselle arvioinnille kaikissa vaiheissa; määrittely-, kehitys, testaus-, käyttöönotto-, ja tuotantovaiheissa. VTT soveltuu puolueettomana asiantuntijaorganisaationa Kansalliseen palveluväylään liittyvässä toiminnassa toimeksiantoon perustuen yhteistyötahoksi erityisesti Palveluväylän

Tiedoksi: VTT kirjaamo (kirjaamo@vtt.fi),
TEM kirjaamo (kirjaamo@tem.fi),
Helena Sarvas-Seppänen, TEM (helena.sarvas-seppanen@tem.fi)